

Михайло Юхимович Ільченко – вчений, педагог, організатор науки

Редколегія збірника наукових праць «Дослідження з історії техніки» вітає свого головного редактора із 75-річчям!

Здобутків, перемог та нагород за більш ніж 50-річну працю Михайла Юхимовича в КПІ годі й перерахувати – академік НАН України, доктор технічних наук, професор, проректор з наукової роботи, науковий керівник Інституту телекомунікаційних систем та кафедри телекомунікацій. Сфери його наукової діяльності: менеджмент науки та інновацій; інформаційно-телекомунікаційні технології та мікрохвильова техніка і, що особливо важливо для нашого збірника – біографістика в історії науки та техніки.

Він фундатор наукової школи, має понад 600 наукових праць, серед яких 22 монографії та навчальні посібники, понад 100 авторських свідоцтв і патентів на винаходи та корисні моделі. Наукова і педагогічна діяльність М.Ю.Ільченка позначена високими

відзнаками: заслужений діяч науки і техніки, лауреат Державних премій в галузі науки і техніки УРСР, СРСР, України, лауреат Премії ім. С.О.Лебедєва НАН України, почесний зв'язківець України, заслужений професор НТУУ "КПІ".

А починалося все з сільської школи із села Літки Броварського району, яку він закінчив із срібною медаллю. Його характеристика відобразила усі шкільні здобутки – сумлінність, талановитість, доброзичливість. У 1959 році Михайло Юхимович приїхав вступати до КПІ. Саме у стінах цього прославленого закладу він сформувався як інженер і як учений-педагог, став проректором університету з наукової роботи.

У 1964 році Михайло Юхимович достроково склав випускні іспити на радіотехнічному факультеті та отримавши диплом інженера з відзнакою, вступив до аспірантури, а через 2,5 роки достроково захистив кандидатську дисертацію. Наукова діяльність Михайла Юхимовича надзвичайно багатогранна. Його фундаментальні дослідження відзначалися оригінальністю, сміливістю у постановці проблеми і завжди були спрямовані на масштабне практичне використання. Завдяки науковим дослідженням М.Ю. Ільченка було виведено оригінальні формули для розрахунку характеристик конкретних електродинамічних систем і запропоновано десятки нових радіотехнічних пристроїв.

Одержані теоретичні та практичні результати лягли в основу його докторської дисертації, захищеної в 1980 р. в Інституті кібернетики НАН України. А реалізація цих результатів у народному господарстві в 1983 р. була відзначена Державною премією УРСР у галузі науки і техніки. За розробку класу мініатюрних твердотільних пристроїв та їх впровадження в космічну апаратуру супутникових телекомунікацій спеціального призначення М. Ю. Ільченко разом з іншими творцями в 1989 р. стає лауреатом Державної премії СРСР.

У 90-х роках під його керівництвом було виконано три загальнодержавні науково-технічні програми з проблем телекомунікацій, а 2000 року ця праця отримала високу оцінку – премію Національної академії наук України імені академіка С. О. Лебедєва.

На вирішення завдань, передбачених Указами Президента України, Національною програмою інформатизації та постановами уряду була спрямована та виконана під його керівництвом комплексна робота щодо створення інформаційно-телекомунікаційних систем з використанням мікрохвильових технологій і спеціалізованих обчислювальних засобів. Завдяки світовому рівню отриманих результатів і масштабному

впровадженню ця робота була відзначена у 2004 році присудженням Державної премії України в галузі науки і техніки.

Починаючи з 1988 р. М.Ю. Ільченко як проректор з наукової роботи Національного технічного університету України "КПІ" спрямовує свою діяльність на впровадження нових форм організації університетської науки, зокрема на створення у складі університету ряду науково-дослідних інститутів, КБ, інженерних центрів, інноваційних структур. За його безпосередньої участі в університеті реалізовано низку важливих проектів. Зокрема, створені Державний політехнічний музей, науковий і технологічний парк "Київська політехніка", університет став національним і отримав статус дослідницького.

Важливим є також об'єм і зміст науково-організаційної та громадської роботи, що виконує наш ювіляр. Зокрема його участь у розробці Концепції розвитку наукової сфери України, створеної згідно з Розпорядженням Президента України. Упродовж багатьох років він був членом Консультативної ради з питань інформатизації при Верховній раді України і особисто брав участь у підготовці проектів законодавчих актів з інформаційних технологій та інноваційної діяльності, в тому числі Закону України "Про науковий парк "Київська політехніка".

У розробці нормативних документів стосовно організації науки і освіти у вищих навчальних закладах використаний практичний досвід очолюваної М. Ю. Ільченком Ради проректорів з наукової роботи та його членство в Атестаційній колегії МОН України.

Він голова спеціалізованої ради КПІ із захисту докторських і кандидатських дисертацій з радіотехнічних і телекомунікаційних спеціальностей; очолює секцію з радіотехніки та телекомунікацій наукової Ради Міністерства освіти і науки України; входить до складу секції Комітету з Державних премій України в галузі науки і техніки.

У 1997 році Михайла Юхимовича обрано член-кореспондентом, а у 2012 році – дійсним членом (академіком) НАН України, заступником академіка-секретаря Відділення інформатики Національної академії наук України. Він є членом Міжнародної академії інженерних наук, Почесним членом Інституту інженерів з електротехніки та електроніки (США) та інших міжнародних організацій.

Життя та діяльність Михайла Юхимовича є прикладом вірності обраній професії, Київській політехніці, з якою пов'язане усе його життя. Тут він зустрів талановитих учителів, відбувся як учений, став наставником для багатьох поколінь випускників КПІ, віддаючи свій багатий інтелектуальний потенціал справі виховання молодого покоління фахівців, розвитку наукової та інноваційної діяльності в університеті та в Україні.

Редколегія журналу бажає Вам, Михайле Юхимовичу, доброго здоров'я, активного творчого довголіття, особистого щастя, родинного затишку і благополуччя!